

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DIRECȚIA CONTROL SERVICIILOR MEDIA AUDIOVIZUALE

RAPORT DE CONTROL

„Moldova-1”

ALEGERI LOCALE GENERALE DIN 05 NOIEMBRIE 2023

1.1. Subiecți politici/electorali

Prin Decizia nr. 278 din 08 septembrie 2023, Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova (în continuare – CA) a dispus controlul privind respectarea prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral, vizând reflectarea alegerilor în mass-media, de către serviciile media audiovizuale de televiziune și radiodifuziune sonoră ale căror declarații privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023 au fost aprobate de CA.

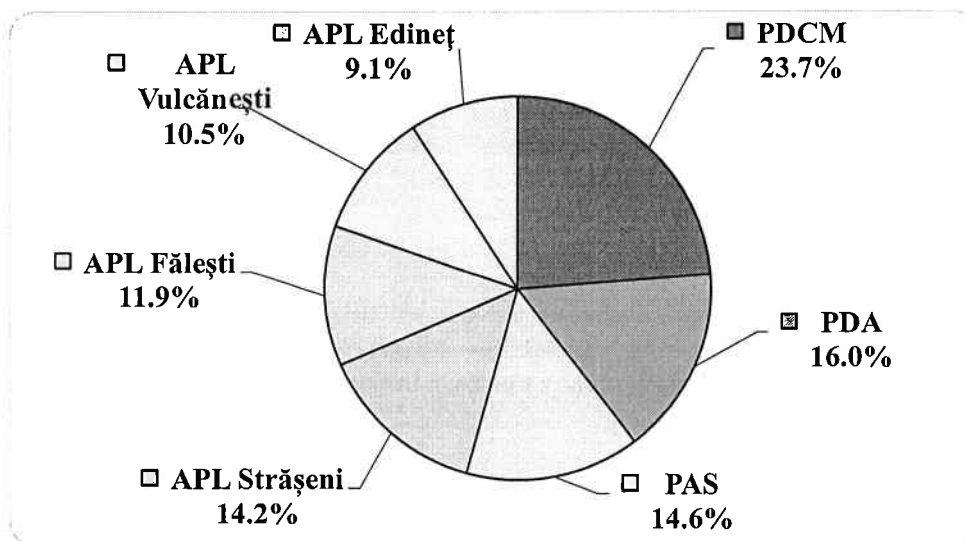
În cadrul controlului a fost supus verificării principalul buletin de știri al zilei din prime-time-ul de seară pentru perioada 11-17 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, art. 90 alin. (15) și (16) din Codul electoral nr. 325/2022, CA a efectuat controlul serviciului media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”, la capitolul respectării prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral, în baza înregistrărilor captate de la un operator IPTV (Moldtelecom) și stocate pe serverul CA.

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”, a difuzat, în buletinele de știri de la ora 21:00 (limba de difuzare: română), 7 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora o știre în care a fost reflectat un concurent desemnat, precum și activitatea Administrației Publice Strășeni, Fălești, Vulcănești și Edineț.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/ electorali a constituit 03 min. 39 sec., dintre care de cel mai mult timp a beneficiat subiectul politic/electoral PDCM – 52 sec. (23,7%) urmat de PDA – 35 sec. (16,0) și PAS – 32 sec. (14,6%).

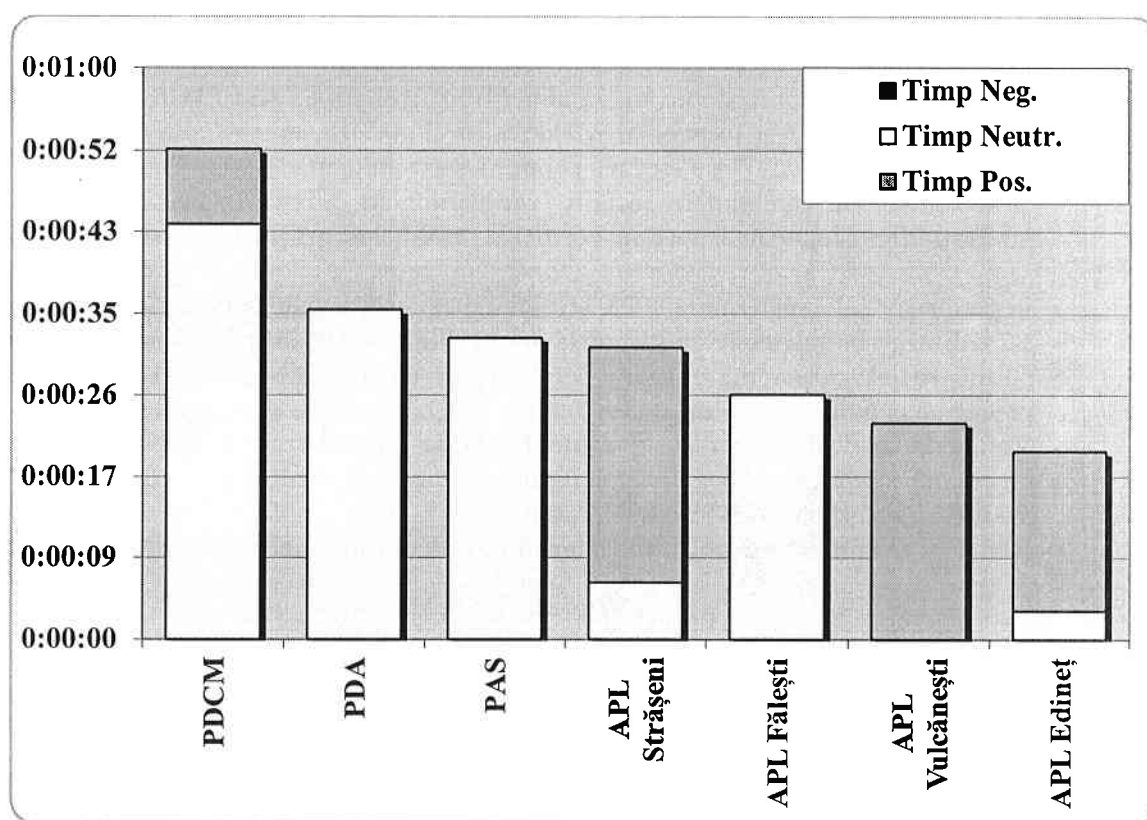
Reflectarea subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor informative:

Detaliere:

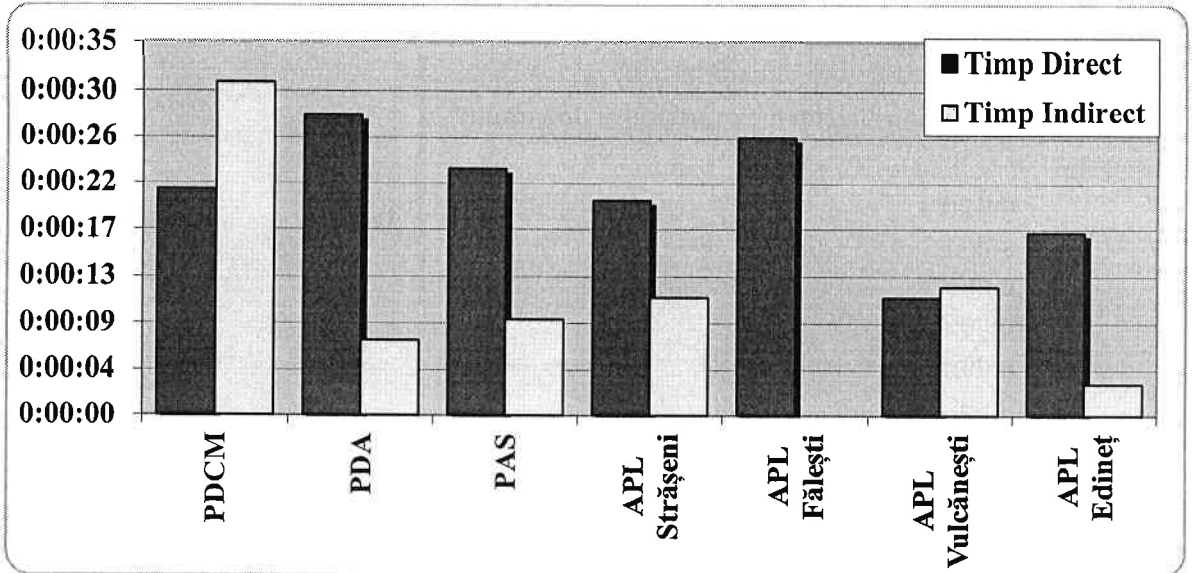
Nr.	Subiecți politici/electorali	Timp total	Conotație		
			pozitivă	neutră	negativă
1.	PDCM	52 sec.	08 sec.	44 sec.	0 sec.
2.	PDA	35 sec.	0 sec.	35 sec.	0 sec.
3.	PAS	32 sec.	0 sec.	32 sec.	0 sec.
4.	APL Strășeni	31 sec.	25 sec.	06 sec.	0 sec.
5.	APL Fălești	26 sec.	0 sec.	26 sec.	0 sec.
6.	APL Vulcănești	23 sec.	23 sec.	0 sec.	0 sec.
7.	APL Edineț	20 sec.	17 sec.	03 sec.	0 sec.

Datele diagramei în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat PDCM – cu 23,7% (52 sec.), urmat de PDA – cu 16,0% (35 sec.), PAS – cu 14,6% (32 sec.), iar cea mai mică pondere de mediatizare a revenit APL.

Conotația reflectării subiecților politici/electorali:

Conotația reflectării subiecților politici/electorali PDA, PAS și APL Fălești în cadrul buletinelor de știri ale serviciului media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a fost într-o tonalitate neutră, PDCM - neutră și nesemnificativ pozitivă, în timp ce activitatea APL Strășeni, Vulcănești și Edineț era preponderent pozitivă.

Reflectarea directă și indirectă a subiecților politici/electorali:

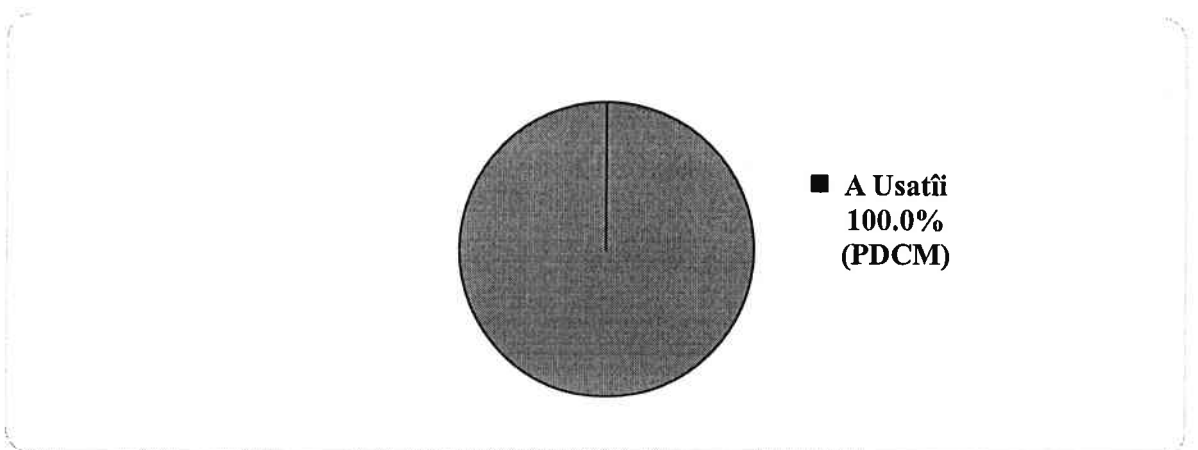

Subiecți politici/electorali PDCM, PDA și PAS precum și APL Strășeni, Vulcănești și Edineț au beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”, de apariții directe și indirecte, iar APL Fălești a avut doar apariții directe.

1.2. Candidați desemnați

În perioada de raport 11-17 septembrie 2023, serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a reflectat activitatea unui candidat desemnat.

Reflectarea candidaților desemnați:

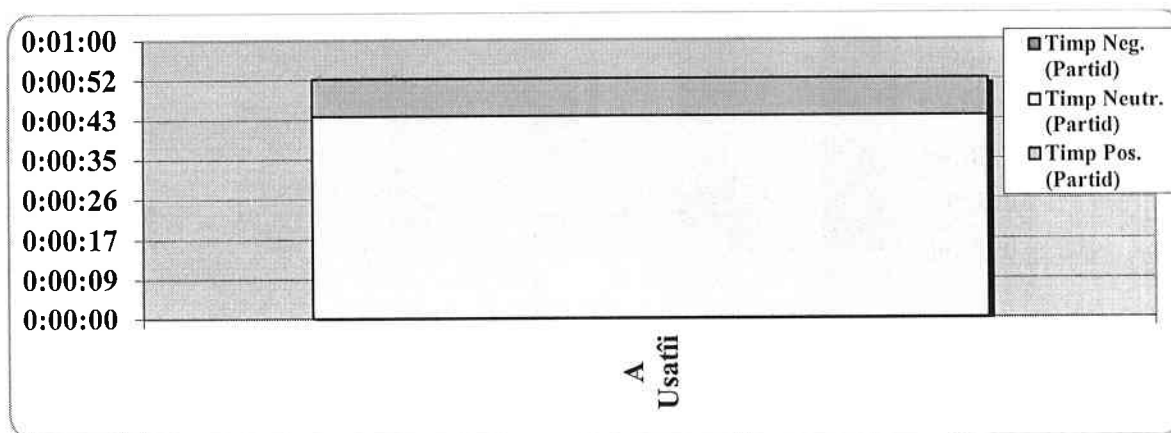

Detaliere:

Nr.	Candidați desemnați	Timp total	Conotație		
			pozitivă	neutră	negativă
1.	A Usatîi (PDCM)	52 sec.	08 sec.	44 sec.	0 sec.

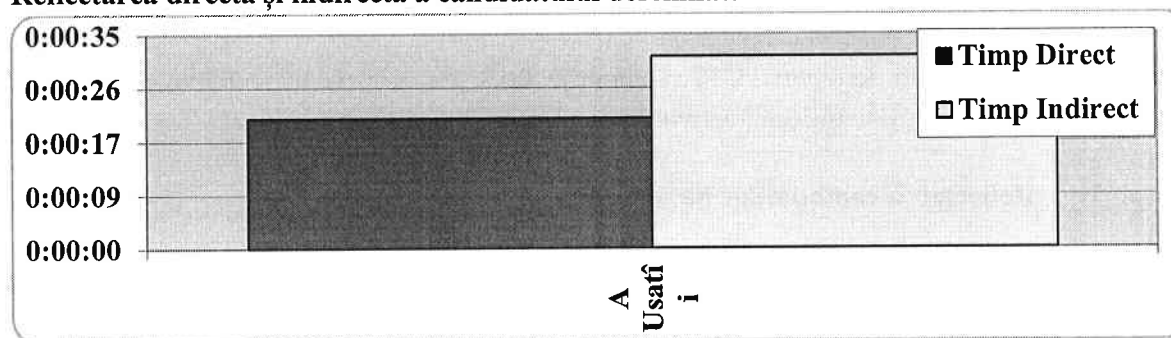
Potrivit datele diagramei a fost alocat timp unui singur candidatului desemnat - A. Usafii, (PDCM) cu 100% (52 sec.).

Conotația reflectării candidatului desemnat:

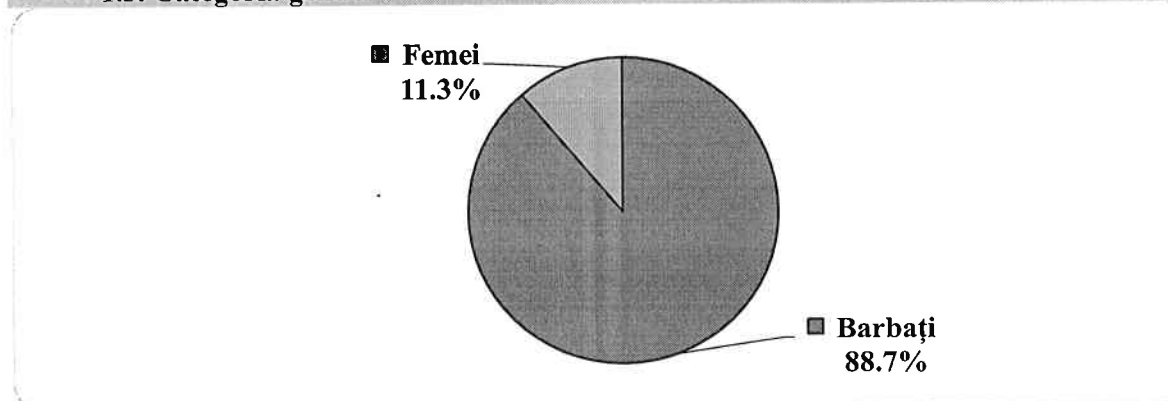
Conotația reflectării candidatului desemnat în cadrul buletinelor de știri ale serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a fost într-o tonalitate neutră și nesemnificativ pozitivă.

Reflectarea directă și indirectă a candidatului desemnat:

Candidatul desemnat de PDCM, A. Usafii în cadrul buletinelor de știri ale serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a beneficiat de intervenții directe și apariții indirecte.

1.3. Categoria gender

Datele diagramei atestă dezechilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind de 88,7% (2 min. 37 sec.), iar cota femeilor – de 11,3% (20 sec.).

1.4. ACCESUL PERSOANELOR CU DEFICIENȚE DE AUZ ȘI VĂZ LA SERVICIILE DE PROGRAME AUDIOVIZUALE CU CARACTER ELECTORAL

Serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin titrare sincron a buletinelor de știri de la ora 21:00.

Este de specificat că în perioada supusă controlului, serviciul media public de televiziune „Moldova-1” a difuzat un subiect electoral din data de 11 septembrie 2023 despre desemnarea lui A. Usatfi, în calitate de candidat la funcția de primar al mun. Chișinău din partea partidului PDCM și un subiect la 12 septembrie 2023, despre verificările care urmează a fi efectuate în transport public în ziua alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023, pentru a evita transportării organizate a cetățenilor. Subiectele respective nu au fost încadrate în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice, conform **pct. 38** din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, se stipulează că: „În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final”.

Astfel, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral nr. 325 din 08.12.2022: „În serviciile media audiovizuale, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), participanții la referendum, reprezentanții și persoanele de încredere ale acestora nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media. Programe audiovizuale cu caracter electoral se consideră următoarele: programele de știri și actualități – rubricile sau grupajele informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice, în care pot fi difuzate informații despre tehnica votării, sistemul electoral, alte aspecte ale procesului electoral, sondaje de opinie și activități de campanie ale grupurilor de inițiativă, ale concurenților electorali și ale participanților la referendum”.

Direcția control servicii media audiovizuale

